

Офіційне
друковане видання
Верховної Ради
України — газета
«Голос України»

ГОЛОС УКРАЇНИ

Закон України

Про лобіювання

Цей Закон визначає правові засади лобіювання в Україні.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) бенефіціар — іноземна держава, фізична, юридична особа або група таких осіб, у комерційних інтересах яких здійснюється лобіювання;

2) договір про надання послуг з лобіювання (далі — договір лобіювання) — правовичининий у письмовій формі, відповідно до якого суб'єкт лобіювання здійснює лобіювання на замовлення клієнта в комерційних інтересах бенефіціара;

3) клієнт — іноземна держава, фізична, юридична особа або група таких осіб, яка уклала договір лобіювання з суб'єктом лобіювання у своїх комерційних інтересах чи в комерційних інтересах іншого бенефіціара;

4) комерційний інтерес — грошові кошти чи інше майно, особисті переваги, пільги, інші вигоди матеріального чи нематеріального характеру, які особа отримує чи може отримати в межах провадження господарської діяльності після впливу (спроби впливу) на об'єкт лобіювання в результаті прийняття (видання) нормативно-правового акта, внесення до нього змін, втрати чинності (скасування) нормативно-правовим актом, який є предметом лобіювання, або в результаті утримання від таких дій;

5) конфлікт інтересів під час лобіювання — суперечність між комерційними інтересами бенефіціарів суб'єкта лобіювання, інтересами чи правами суб'єкта лобіювання та його обов'язками, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість суб'єкта лобіювання під час здійснення ним лобіювання;

6) лобіювання — діяльність, що здійснюється з метою впливу (спроби впливу) на об'єкт лобіювання в комерційних інтересах бенефіціара (за винагороду, що отримується прямо або опосередковано, та/або з оплатою фактичних витрат, необхідних для її здійснення) або у власних комерційних інтересах особи та стосується предмету лобіювання;

7) об'єкт лобіювання — суб'єкт правотворчої діяльності (крім Українського народу на всеукраїнському референдумі, територіальної громади на місцевому референдумі) та/або суб'єкт правотворчої ініціативи;

8) предмет лобіювання — нормативно-правовий акт, щодо планування розроблення, розроблення та/або прийняття (видання) якого, внесення змін до якого, втрати чинності (скасування) яким (або утримання від таких дій) суб'єкт лобіювання здійснює вплив (спробу впливу) на об'єкт лобіювання;

9) суб'єкт лобіювання — фізична або юридична особа, яка здійснює лобіювання на підставах та в порядку, передбачених цим Законом;

10) сфера лобіювання — сфера суспільних відносин, у якій суб'єкт лобіювання планує здійснення чи здійснює лобіювання.

2. Терміни «кінцевий бенефіціарний власник» та «істотна участь» вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

3. Інші терміни вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у законах України «Про правотворчу діяльність», «Про медіа», «Про громадські об'єднання», «Про запобігання корупції», «Про захист персональних даних», та інших нормативно-правових актах.

Стаття 2. Законодавство у сфері лобіювання

1. Відносини, що виникають у сфері лобіювання, регулюються Конституцією України, цим Законом, міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, та іншими прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами.

2. Зміни до цього Закону можуть вноситися виключно законами про внесення змін до Закону України «Про лобіювання».

Стаття 3. Сфера дії Закону

1. Дія цього Закону поширюється на відносини, що виникають під час лобіювання.

2. Не є лобіюванням відповідно до цього Закону діяльність, що не містить всіх ознак лобіювання, зокрема:

1) представництво зовнішньополітичних інтересів органами дипломатичної служби;

2) народна ініціатива на всеукраїнському референдумі та ініціатива на місцевих референдумах;

3) діяльність суб'єктів у сфері медіа та електронних комунікацій;

4) діяльність політичних партій та місцевих організацій політичних партій, діяльність кандидатів на виборні посади на виборах Президента України, виборах народних депутатів України та місцевих виборах, пов'язана з їхньою участю у виборчому процесі відповідних виборів;

5) діяльність асоціацій органів місцевого самоврядування;

6) наукова та науково-технічна діяльність;

7) діяльність, пов'язана із залученням, використанням, моніторингом надання та використання міжнародної технічної допомоги, реалізацією проектів та програм міжнародної технічної допомоги;

8) діяльність громадських об'єднань, інших неприбуткових підприємств, установ та організацій, що спрямована на вплив (спробу впливу) на суб'єктів владних повноважень (органи державної влади, інші державні органи, органи місцевого самоврядування, юридичні особи публічного права, наділені владними повноваженнями, їх посадових осіб) з метою прийняття або утримання від прийняття такими суб'єктами рішень, що віднесені до їхніх повноважень, крім випадків, якщо така діяльність стосується комерційних інтересів;

9) особисте (від свого імені) представництво фізичною, юридичною особою своїх інтересів у відносинах з органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами, крім випадків, якщо таке представництво здійснюється суб'єктом лобіювання та/або здійснюється у власних комерційних інтересах такої особи;

10) незалежна професійна діяльність адвокатів щодо здійснення захисту, представництва та надання інших видів правничої допомоги клієнту;

11) вплив (спроба впливу) на суб'єктів владних повноважень (органи державної влади, інші державні органи, органи місцевого самоврядування, юридичні особи публічного права, наділені владними повноваженнями, їх посадових осіб) з метою прийняття або утримання від прийняття такими суб'єктами правових актів, що не містять норм права;

12) реалізація права на мирні зібрання, а також прав, передбачених законами України «Про звернення громадян», «Про доступ до публічної інформації», іншими законами, що встановлюють особливий порядок взаємодії особи з суб'єктами правотворчої діяльності та/або правотворчої ініціативи;

13) замовлення проведення громадської антикорупційної експертизи нормативно-правових актів, проектів нормативно-правових актів, проведення такої експертизи, подання пропозицій за результатами проведення експертизи відповідно до Закону України «Про запобігання корупції»;

14) участь сторін соціального діалогу, визначених Законом України «Про соціальний діалог в Україні», у здійсненні соціального діалогу;

15) участь відповідно до законодавства заінтересованих сторін у громадському обговоренні проектів нормативно-правових актів або публічних консультацій щодо проектів нормативно-правових актів, крім випадків, коли така участь здійснюється суб'єктом лобіювання відповідно до договору про надання послуг з лобіювання;

16) реалізація прав, визначених Законом України «Про електронні комунікації», статтею 6 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», статтею 15 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку», статтями 15 і 16 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», крім випадків, якщо це здійснюється суб'єктом лобіювання відповідно до договору лобіювання;

17) робота суб'єктів забезпечення правотворчої діяльності;

18) діяльність некомерційних професійних організацій, які відповідно до закону забезпечують реалізацію завдань самоврядування адвокатури, нотаріату, арбітражних керуючих, приватних виконавців, аудиторів.

Стаття 4. Принципи лобіювання

1. Лобіювання здійснюється на основі принципів законності, прозорості, підзвітності, відповідальності, професійності та етичності лобіювання.

2. Принцип законності передбачає здійснення лобіювання з дотриманням вимог Конституції України, цього Закону та інших законів без застосування незаконного втручання (зокрема шляхом обману, підкупу, погрозу, примусу) у здійсненні визначених Конституцією та законами України повноважень органів державної влади, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб публічного права, наділені владними повноваженнями, їх посадових осіб.

3. Принцип прозорості передбачає, що інформація про здійснення лобіювання є відкритою і підлягає оприлюдненню у межах, строки і порядок, визначених цим Законом та іншими законами, а лобіювання здійснюється виключно особою, яка отримала статус суб'єкта лобіювання та відомості про яку внесено до Реєстру прозорості в порядку, встановленому цим Законом. Порядок доступу до інформації про лобіювання визначається цим Законом, Законом України «Про доступ до публічної інформації», а також іншими законами України.

4. Принцип підзвітності та відповідальності передбачає подання суб'єктами лобіювання звітів у строки та порядку, визначених цим Законом, вжиття ними заходів для запобігання та врегулювання конфлікту інтересів під час здійснення лобіювання відповідно до умов договору лобіювання та Правил етичної поведінки суб'єктів лобіювання.

5. Принципи професійності та етичності лобіювання передбачають, що суб'єкти лобіювання забезпечують впровадження найвищих професійних стандартів у лобіюванні, уникають створення будь-якої залежності між об'єктом лобіювання та суб'єктом лобіювання, отримання від об'єкта лобіювання будь-яких обіцянок щодо результатів лобіювання, а об'єкти лобіювання забезпечують рівне ставлення до суб'єктів лобіювання, спільно із суб'єктами лобіювання забезпечують загальносуспільне сприйняття лобіювання як позитивної практики, утримуються від перешкоджання здійсненню лобіювання та створення умов, які поставили б їх у будь-яку залежність від суб'єктів лобіювання, а також будь-яких обіцянок щодо результатів лобіювання.

Стаття 5. Реєстр прозорості

1. Реєстр прозорості — це інформаційно-комунікаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, захист, облік, відображення, оброблення та надання інформації про суб'єктів лобіювання та їх звітність.

2. Реєстр прозорості створюється з метою надання безоплатного публічного доступу до актуальної та достовірної інформації про суб'єктів лобіювання та їх звітність.

3. Дані Реєстру прозорості є відкритими і загальнодоступними, крім випадків, передбачених Законом.

4. Порядок ведення доступу до Реєстру прозорості визначається Положенням про Реєстр прозорості, що затверджується Кабінетом Міністрів України, з урахуванням вимог, встановлених цим Законом та Законом України «Про публічні електронні реєстри».

5. Реєстр прозорості ведеться державною та англійською мовами з використанням програмного забезпечення, розробленого відповідно до національних стандартів, що забезпечує його сумісність і взаємодію з іншими інформаційними системами та мережами, що становлять інформаційний ресурс держави.

6. Відомості, що містяться в Реєстрі прозорості, викладаються у форматі, доступному для автоматизованого збирання, оброблення та завантаження інформації, а також в інших форматах, визначених Положенням про Реєстр прозорості.

7. Інформація про суб'єктів лобіювання, що міститься в Реєстрі прозорості, має бути актуальною та доступною для пошуку і завантаження.

8. Ведення Реєстру прозорості забезпечує Національне агентство з питань запобігання корупції (далі — Національне агентство), яке є держателем та адміністратором Реєстру прозорості.

9. Публічними реєстраторами Реєстру прозорості є уповноважені працівники Національного агентства. Створювачі (суб'єкти лобіювання) здійснюють повноваження публічних реєстраторів Реєстру прозорості в межах повноважень, визначених цим Законом.

10. Об'єктами Реєстру прозорості є інформація про суб'єктів лобіювання та їх звітність. Об'єкти Реєстру прозорості ідентифікуються за допомогою реєстрових номерів.

11. Відомості до Реєстру прозорості вносяться публічними реєстраторами та створювачами (суб'єктами лобіювання), які забезпечують достовірність внесених даних до Реєстру прозорості.

12. У Реєстрі прозорості зазначається інформація (види реєстрових даних), передбачена статтями 11, 13 і 17 цього Закону, а також інші відомості, визначені Положенням про Реєстр прозорості.

Джерелом інформації Реєстру прозорості є відомості з публічних базових реєстрів, документи, на підставі яких вносяться відомості до Реєстру прозорості, а також інша довідкова інформація, отримана в результаті інформаційних обмінів.

13. До інформації з обмеженим доступом, що не відображається у відкритому доступі Реєстру прозорості, належать відомості щодо:

1) реєстраційного номера облікової картки платника податків;

2) серії та номера документа, що посвідчує особу;

3) адреси задекларованого та/або зареєстрованого місця проживання (перебування);

4) номерів телефонів фізичної особи;

5) адреси електронної пошти фізичної особи;

6) дати народження фізичної особи.

Особливості визначення переліку, структури та вимог до інформації, що вноситься до Реєстру прозорості, визначаються Положенням про Реєстр прозорості.

Створення інформації про об'єкти Реєстру прозорості здійснюється відповідно до положень статей 11 і 17 цього Закону.

14. На офіційному веб-сайті Національного агентства забезпечується відкритий цілодобовий доступ до Реєстру прозорості шляхом можливості перегляду, копіювання та роздрукування інфор-

мації (крім визначеної частиною тринадцятою цієї статті), а також у вигляді набору відкритих даних (електронного документа), організованого у форматі, що дозволяє його автоматизоване оброблення електронними засобами (машинозчитування) з метою повторного використання.

15. Засобами Реєстру прозорості формуються витяги з Реєстру прозорості в електронній формі, зміст яких визначається Положенням про Реєстр прозорості. Витяги з Реєстру прозорості обліковуються у Реєстрі прозорості за допомогою унікальних ідентифікаторів. Формування та надання витягів з Реєстру прозорості є безоплатним.

16. Фінансовими джерелами створення програмно-технічних засобів Реєстру прозорості та забезпечення його функціонування є Державний бюджет України та інші не заборонені Законом джерела. Право власності на програмно-технічні засоби Реєстру прозорості належить державі в особі держателя Реєстру прозорості.

17. Реєстр прозорості інтегрується з системою електронної взаємодії електронних ресурсів з метою обміну даними в режимі «електронний запит — електронна відповідь», взаємного пошуку та перегляду наявних даних, формування спільних масивів даних, документів та форм, автоматичного протоколювання всіх кроків та операцій зазначеної взаємодії.

18. Оброблення та захист персональних даних, інших реєстрових даних та інформації Реєстру прозорості здійснюються відповідно до Конституції України, законів України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах», «Про захист персональних даних», «Про публічні електронні реєстри» та цього Закону.

19. Інформування праволодильця про внесення до Реєстру прозорості змін до інформації про нього, зокрема про припинення, зупинення статусу суб'єкта лобіювання, здійснюється шляхом надання такої особи безоплатного публічного доступу до актуальної та достовірної інформації Реєстру прозорості. Положенням про Реєстр прозорості можуть встановлюватися інші способи інформування праволодильця.

20. Програмне забезпечення Реєстру прозорості має забезпечувати:

1) відображення детальних відомостей про суб'єктів лобіювання (крім відомостей, зазначених у частині тринадцятій цієї статті);

2) можливість пошуку в Реєстрі прозорості суб'єктів лобіювання за видом реєстрових даних.

Стаття 6. Правила етичної поведінки суб'єктів лобіювання

1. Правила етичної поведінки суб'єктів лобіювання (далі — Правила етичної поведінки) затверджуються Кабінетом Міністрів України після проведення публічних консультацій із заінтересованими особами і є обов'язковими для суб'єктів лобіювання.

2. Зміни до Правил етичної поведінки вносяться у порядку, передбаченому частиною першою цієї статті.

3. Правила етичної поведінки оприлюднюються Національним агентством у Реєстрі прозорості.

Розділ II. ПРАВОВІ ЗАСАДИ

ЗДІЙСНЕННЯ ЛОБІЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Стаття 7. Методи лобіювання

1. Методами лобіювання є дії, що вчиняються суб'єктами лобіювання під час лобіювання.

2. До методів лобіювання належать:

1) будь-яка пряма чи опосередкована комунікація з об'єктом лобіювання щодо питань, пов'язаних з предметом лобіювання;

2) підготовка та розповсюдження реклами, пропозицій, програмних і позиційних документів, аналітичних матеріалів, результатів соціологічних та інших досліджень щодо питань, пов'язаних з предметом лобіювання, у тому числі з використанням медіа або мережі Інтернет;

3) участь у заходах щодо питань, пов'язаних з предметом лобіювання, з метою впливу (спроби впливу) на об'єкт лобіювання;

4) запрошення об'єкта лобіювання для участі у зустрічах, конференціях, заходах тощо;

5) організація проведення публічних заходів, інформаційних кампаній, інших заходів, не заборонених Законом, що пов'язані з предметом лобіювання;

6) інші методи, не заборонені Конституцією та законами України, які полягають у здійсненні суб'єктом лобіювання впливу (спроби впливу) на об'єкт лобіювання щодо предмета лобіювання.

Стаття 8. Обмеження щодо предмета лобіювання

1. Не може бути предметом лобіювання нормативно-правовий акт щодо:

1) оголошення загальної або часткової мобілізації;

2) введення в Україні або в окремих її місцевостях воєнного стану;

3) оголошення за поданням Президента України стану війни і укладення миру;

4) використання Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань;

5) введення в Україні або в окремих її місцевостях надзвичайного стану;

6) оголошення окремих місцевостей зонами надзвичайної екологічної ситуації;

7) зміни території України;

8) амністії.

3) інформувати Національне агентство про здійснення на нього впливу (спроб впливу) особами, які не мають статусу суб'єктів лобіювання, якщо, на переконання об'єкта лобіювання, така діяльність містить ознаки лобіювання;

4) користуватися іншими правами, передбаченими законом.

2. Об'єкт лобіювання зобов'язаний:

- створювати належні умови для здійснення лобіювання, сприяти суб'єктам лобіювання в реалізації їхніх прав, передбачених цим Законом та іншими законами України, уникати незаконного втручання у здійснення лобіювання;
- розглядати письмові та електронні звернення, аналітичні матеріали суб'єктів лобіювання та інформувати суб'єктів лобіювання про результати такого розгляду у встановленому порядку;
- інформувати Національне агентство про дії суб'єкта лобіювання у процесі здійснення лобіювання стосовно нього, які, на переконання об'єкта лобіювання, порушують вимоги цього Закону;
- не допускати одержання від суб'єкта лобіювання неправомірної вигоди чи прийняття об'єктивних, пропозицій про таку вигоду для себе чи пов'язаних осіб;
- вживати заходів щодо недопущення виникнення конфлікту інтересів у відносинах із суб'єктом лобіювання;
- дотримуватися принципів лобіювання, визначених цим Законом.

3. Об'єкт лобіювання повинен забезпечити рівне і неупереджене ставлення до всіх суб'єктів лобіювання.

Стаття 16. Права та обов'язки клієнта

1. Клієнт має право:

- ознайомлюватися з будь-якими аналітичними матеріалами суб'єкта лобіювання, пов'язаними з виконанням договору лобіювання, якщо інше не передбачено таким договором;
- укладати договір лобіювання одночасно з двома або більше суб'єктами лобіювання, якщо інше не передбачено договором лобіювання.

2. Клієнт користується також іншими правами, передбаченими законом.

3. Клієнт зобов'язаний:

- своєчасно та в повному обсязі надавати суб'єкту лобіювання достовірні відомості та документи, необхідні для подання суб'єктом лобіювання звітності, передбаченої цим Законом;
- не допускати фінансування лобіювання з джерел, передбачених частиною другою статті 12 цього Закону;
- невідкладно повідомляти суб'єкту лобіювання про виникнення обставин, передбачених статтею 12 цього Закону;
- надати суб'єкту лобіювання повну, точну та достовірну інформацію, що підтверджує наявність згоди бенефіціара на укладення договору лобіювання в його комерційних інтересах, якщо клієнт замовляє лобіювання в комерційних інтересах такого бенефіціара;
- здійснювати розрахунки з суб'єктом лобіювання, пов'язані з лобіюванням, у безготівковій формі, не допускати фінансування лобіювання з джерел, визначених частиною другою статті 12 цього Закону.

Стаття 17. Звітність суб'єкта лобіювання

1. Суб'єкт лобіювання зобов'язаний подавати до Реєстру прозорості звіт щодо лобіювання за кожне півріччя:

- за перше півріччя — до 31 липня (включно) звітного року;
- за друге півріччя — до 31 січня (включно) року, наступного за звітним.

2. Звіт щодо лобіювання подається в електронній формі щодо всіх сфер лобіювання.

3. Звіт щодо лобіювання має містити відомості про:

- ідентифікуючі дані суб'єкта лобіювання:
  - для фізичної особи:
    - прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності);
    - число, місяць і рік народження;
    - реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності) або серію (за наявності) та номер документа, що посвідчує особу;
    - адресу задекларованого та/або зареєстрованого місця проживання (перебування);
  - для юридичної особи:
    - найменування;
    - організаційно-правову форму;
    - ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (за наявності);
    - місцезнаходження;
- ідентифікуючі дані клієнта, іншого бенефіціара (якщо лобіювання здійснюється в комерційних інтересах бенефіціара відповідно до договору лобіювання):
  - для іноземної держави — назва;
  - для фізичної особи:
    - прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності);
    - число, місяць і рік народження;
    - реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності) або серію (за наявності) та номер документа, що посвідчує особу;
    - адресу задекларованого та/або зареєстрованого місця проживання (перебування);
  - для юридичної особи:
    - найменування;
    - організаційно-правову форму;
    - ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (за наявності);
    - місцезнаходження;

число, місяць і рік народження;

реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності) або серію (за наявності) та номер документа, що посвідчує особу;

адресу задекларованого та/або зареєстрованого місця проживання (перебування);

в) для юридичної особи:

- найменування;
- організаційно-правову форму;
- ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (за наявності);
- місцезнаходження;
- номер телефону чи інший технічний засіб електронної комунікації, адреса електронної пошти (за наявності);
- веб-сайт (за наявності);
- прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) керівника;
- для групи осіб — відомості, зазначені в підпунктах «а», «б», «в» цього пункту;

3) загальні відомості про бенефіціара (якщо лобіювання здійснюється в комерційних інтересах бенефіціара без укладення договору лобіювання):

- для іноземної держави — назва;
- для фізичної особи:
  - прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності);
  - реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності) або серію (за наявності) та номер документа, що посвідчує особу;
  - для юридичної особи:
    - найменування;
    - організаційно-правову форму;
    - ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (за наявності);
    - місцезнаходження;
- для групи осіб — відомості, зазначені в підпунктах «а», «б», «в» цього пункту;

4) предмет лобіювання, об'єкт лобіювання в розрізі сфер лобіювання;

5) дату укладення, строк дії та ціну кожного договору лобіювання в діапазонах:

- до 100 тисяч гривень;
- від 100 тисяч гривень до 1 мільйона гривень;
- від 1 мільйона гривень до 10 мільйонів гривень;
- понад 10 мільйонів гривень;
- суму коштів, отриману суб'єктом лобіювання протягом звітного періоду від клієнта за кожним договором лобіювання, в діапазонах:
  - до 100 тисяч гривень;
  - від 100 тисяч гривень до 1 мільйона гривень;
  - від 1 мільйона гривень до 10 мільйонів гривень;
  - понад 10 мільйонів гривень;
- суму коштів, витрачену суб'єктом лобіювання протягом звітного періоду за кожною сферою лобіювання, із переліком предметів лобіювання (у разі якщо лобіювання здійснюється у власних комерційних інтересах суб'єкта лобіювання або в комерційних інтересах бенефіціара без укладення договору лобіювання), в діапазонах:
  - до 100 тисяч гривень;
  - від 100 тисяч гривень до 1 мільйона гривень;
  - від 1 мільйона гривень до 10 мільйонів гривень;
  - понад 10 мільйонів гривень;
- зустрічі та спілкування з об'єктами лобіювання, які займають відповідальне або особливо відповідальне становище в розумінні Закону України «Про запобігання корупції», під час яких здійснювалося лобіювання;
- розмір здійснених суб'єктом лобіювання внесків на підтримку політичних партій, внесків до виборчих фондів (із зазначенням назв партій/їх місцевих організацій, розміру, типу кожного внеску і дати його здійснення).

Стаття 18. Державний нагляд за дотриманням вимог законодавства з питань лобіювання

1. Моніторинг дотримання вимог законодавства з питань лобіювання, зокрема щодо достовірності відомостей, що подаються суб'єктами лобіювання до Реєстру прозорості, а також достовірності відомостей, зазначених суб'єктами лобіювання у звітах, здійснює Національне агентство у межах повноважень та на підставах, визначених цим Законом та Законом України «Про запобігання корупції».

2. Національне агентство здійснює моніторинг дотримання вимог законодавства з питань лобіювання на підставі інформації, отриманої від об'єктів лобіювання, фізичних та юридичних осіб, а також із медіа та інших відкритих джерел, яка містить відомості про невідповідність діяльності суб'єкта лобіювання вимогам цього Закону.

Будь-яка особа при виявленні порушень суб'єктом лобіювання вимог законодавства з питань лобіювання може повідомити про це Національне агентство.

3. Національне агентство здійснює моніторинг дотримання вимог законодавства з питань лобіювання за додержанням законодавства про захист персональних даних, без надмірного втручання у діяльність суб'єктів лобіювання.

Національне агентство невідкладно повідомляє суб'єкту лобіювання про початок здійснення стосовно нього моніторингу дотримання вимог законодавства з питань лобіювання.

Національне агентство повідомляє суб'єкту лобіювання про результати здійсненого щодо нього моніторингу дотримання вимог законодавства з питань лобіювання протягом п'яти днів з дня його завершення.

4. У разі виявлення невідповідності у відомостях про суб'єкта лобіювання, що містяться в Реєстрі прозорості, Національне агентство повідомляє про таку невідповідність суб'єкту лобіювання та надає йому можливість протягом 10 робочих днів з дня отримання повідомлення усунути її.

У разі якщо суб'єкт лобіювання не усунув виявлену невідповідність у строк, зазначений в абзаці першому цієї частини, Національне агентство вживає заходів щодо притягнення такого суб'єкта лобіювання до відповідальності, встановленої законом.

5. У разі виявлення ознак порушення інших вимог законодавства з питань лобіювання, у тому числі здійснення лобіювання особою, яка не набула статусу суб'єкта лобіювання та відомості про яку не внесено до Реєстру прозорості в порядку, встановленому цим Законом, Національне агентство вживає заходів щодо притягнення винних осіб до відповідальності, встановленої законом.

**Розділ III.
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ**

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через два місяці з дня початку функціонування Реєстру прозорості, але не пізніше 1 січня 2025 року, крім:

- пунктів 2, 5 цього розділу, які набирають чинності та вводяться в дію з дня опублікування цього Закону;
- пункту 4 цього розділу, який набирає чинності з дня введення в дію цього Закону.

2. Днем початку функціонування Реєстру прозорості є день опублікування Кабінетом Міністрів України в газеті «Голос України» повідомлення про початок функціонування Реєстру прозорості.

3. Установити, що після введення в дію цього Закону суб'єкт лобіювання вперше подає звіт щодо лобіювання за перше півріччя 2025 року — до 31 липня відповідного звітного року.

- Внести зміни до таких законів України:
  - статтю 48 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 17, ст. 146) доповнити частиною шостою такого змісту:

«6. У засіданнях комітету, визначеного головним з підготовки і попереднього розгляду законопроекту, мають право брати участь особи, які є авторами законопроекту, що розглядається, та запрошені суб'єкти лобіювання.

Комітет, визначений головним з підготовки і попереднього розгляду законопроекту, запрошує на свої засідання з розгляду законопроекту суб'єктів лобіювання, які подали аналітичні матеріали до такого законопроекту відповідно до частини восьмої статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

Суб'єкти лобіювання, які беруть участь у засіданні комітету, мають право виступу щодо законопроектів, до яких вони подали аналітичні матеріали, і з дозволу та у порядку, встановленому головою комітету.

Члени комітету мають право ставити запитання суб'єктам лобіювання щодо кожного законопроекту, до якого вони подали аналітичні матеріали, після закінчення їхніх виступів»;
  - у Регламенті Верховної Ради України, затвердженому Законом України «Про Регламент Верховної Ради України» (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., №№ 14—17, ст. 133 із наступними змінами):
    - пункт 3 частини першої статті 91 викласти в такій редакції:

«3) інші відомості, необхідні для розгляду законопроекту, в тому числі відомості про аналітичні матеріали суб'єктів лобіювання в разі їх надання»;
    - статтю 93 доповнити частиною восьмою такого змісту:

«8. Під час підготовки і попереднього розгляду законопроекту суб'єкти лобіювання мають право подати до Верховної Ради аналітичні матеріали до такого законопроекту, які направляються головному комітету для розгляду та Апарату Верховної Ради для внесення до

єдиної автоматизованої системи та розміщення на веб-сайті Верховної Ради»;

у статті 97:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Щодо кожного законопроекту, включеного до порядку денного сесії Верховної Ради, Апарат Верховної Ради та головний комітет ведуть справу законопроекту в електронній та паперовій формах. Справа законопроекту містить документи, внесені в порядку законодавчої ініціативи, документи, підготовлені у процесі розроблення, розгляду, доопрацювання, прийняття відповідного законопроекту Верховною Радою, документи, які підготовлені органами Верховної Ради, державними органами, установами і організаціями за зверненням Верховної Ради, а також аналітичні матеріали, передбачені частиною восьмою статті 93 цього Регламенту»;

частину другу доповнити пунктом 6¹ такого змісту:

«6¹) аналітичні матеріали, подані відповідно до частини восьмої статті 93 цього Регламенту»;

3) пункт 6 частини першої статті 1 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 27, ст. 282) викласти в такій редакції:

«6) інші види правничої допомоги — види адвокатської діяльності з надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань, правового супроводу діяльності клієнта, складання заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру, спрямованих на забезпечення реалізації прав, свобод і законних інтересів клієнта, недопущення їх порушення, а також на сприяння їх відновленню в разі порушення. Не належить до інших видів правничої допомоги лобіювання, що здійснюється відповідно до Закону України «Про лобіювання»»;

4) у Законі України «Про запобігання корупції» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 49, ст. 2056 із наступними змінами):

- у частині першій статті 11:
  - доповнити пунктом 6² такого змісту:

«6²) здійснення моніторингу дотримання вимог законодавства з питань лобіювання»;
  - пункт 9 викласти в такій редакції:

«9) забезпечення ведення Єдиного порталу повідомлень викривачів, Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, та Реєстру прозорості»;
  - доповнити пунктом 15¹ такого змісту:

«15¹) надання рекомендаційних роз'яснень, методичної та консультаційної допомоги з питань застосування актів законодавства з питань лобіювання»;
  - у статті 12:

частину першу доповнити пунктом 5⁸ такого змісту:

«5⁸) вносити приписи про порушення вимог законодавства з питань лобіювання, інших вимог та обмежень, передбачених Законом України «Про лобіювання»»;
  - абзац перший частини шостої після слів «іншого порушення цього Закону» доповнити словами «порушення вимог законодавства з питань лобіювання, інших вимог та обмежень, передбачених Законом України «Про лобіювання»»;
  - частину шосту статті 13¹ доповнити пунктом 9 такого змісту:

«9) здійснення заходів з виявлення порушень вимог законодавства з питань лобіювання, повідомлення Національному агентству про виявлені порушення»;
  - в абзаці шостому частини п'ятої статті 14 слова «Закону України «Про політичні партії в Україні» замінити словами «законів України «Про політичні партії в Україні», «Про лобіювання»».

- Кабінету Міністрів України:
- протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом:
  - забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону;
  - привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
  - забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;
- протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом затвердити Правила етичної поведінки суб'єктів лобіювання, забезпечити створення та функціонування Реєстру прозорості;
- поінформувати Верховну Раду України про стан виконання цього Закону у 2025 році.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ.

м. Київ,
23 лютого 2024 року.
№ 3606-IX.

Закон України

Про внесення зміни до пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення права військовослужбовців та інших осіб на біологічне батьківство (материнство)» щодо збереження генофонду Українського народу

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Підпункт 3 пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення права військовослужбовців та інших осіб на біологічне батьківство (материнство)» від 22 листопада 2023 року № 3496-IX викласти в такій редакції:

«3) у разі смерті або оголошення судом померлою особи, репродуктивні клітини якої зберігаються відповідно до законодавства, їх безоплатне зберігання відповідно до цього Закону здійснюється протя-

гом трьох років з моменту смерті такої особи або оголошення судом її померлою. Після закінчення цього строку подальше зберігання таких клітин може бути продовжене за рахунок іншої особи, визначеної у заповіті особи щодо власних репродуктивних клітин, які зберігаються відповідно до законодавства, на випадок її смерті або оголошення судом її померлою».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності одночасно з набранням чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення права вій-

ськовослужбовців та інших осіб на біологічне батьківство (материнство)» від 22 листопада 2023 року № 3496-IX, але не раніше дня опублікування цього Закону, крім пункту 2 цього розділу, який набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Закону.

2. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня, наступного за днем опублікування цього Закону:

- прийняти нормативно-правові акти, необхідні для реалізації цього Закону, та привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом та прийняття ними нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ.

м. Київ,
7 лютого 2024 року.
№ 3573-IX.